

BISERICA SI SCOALA

REVISTA BISERICESCA, SCOLARA, LITERARA SI ECONOMICA

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei
Pe jumătate de an 50 Lei

Apare odată în săptămână: Duminică

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraș și județ: 206.

La Nașterea lui Hristos.

Prăznuim iarăși Nașterea Mântuitorului, întâmplată înainte cu 1920 de ani în Vifleemul Iudeii, deasupra căruia cetele de ingeri, au cântat în melodii dulci: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pre pământ pace, între oameni bunavoire“.

Păstorii îngenunchiați în fața ieslei, se roagă cu evlavie și mulțumesc lui Dumnezeu că, a binevoit a scăpa pe om, de sub blestămul legii și din osânda vecinică.

Ingerii au cântat, păstorii s'au bucurat și vestea despre nașterea Mântuitorului, s'au răspândit cu iuțeala fulgerului peste tot pământul.

Magii dela răsărit conduși de steaua luminoasă, aflară pe cerescul fiu, și cu daruri se închinară lui, aducându-i aur, smirnă și tămâie.

Lumină în întunec s'a ridicat și cerul și pământul s-au grăbit, ca să-l aducă omagiu și mărire.

Ce pilde zguduitoare ne apar odată cu Nașterea lui Hristos? Născându-se într'o peșteră săracă, între animalele blânde, vedem cum țâșnesc înaintea ochilor nostri sufletești: umilința, mizeria și scuticile în cari a binevoit Dumnezeescul Om să se înfășoare.

Vedeți iubiți cititori! că pentru toate popoarele și pentru orice clasă socială, acest eveniment este un izvor dătător de viață. Săracul să înrămează și prinde curaj sub greutatea atâtor lipsuri și suferințe, iar bogatul își pleacă mândria, și-n sufletul său se sălășluiește umilința și modestia.

Iată! pilda vieții Mântuitorului, bate la poarta sufletului nostru și ne strigă: întoarceți-vă la Hristos!

Ce face însă lumea?

Cei mai mulți merg înainte spre povârnișul prăpastiei păcătoase. Principiul cel mai

sublim al religiei creștine — iubirea aproapelui — a devenit la mulți o simplă temă de discuție, iar la alții obiect de câștig.

Praznicul Nașterii Domnului, dorim să fie pentru aceasta categorie de oameni un memento pentru revenire, pentru revenirea la drumul ce ne aduce în casele noastre mulțumire și fericire. Să facem ca, călăuza vieții noastre să fie credința fecundă în adevărurile Divine, profesate de sf. noastră biserică ortodoxă română.

Și ca magii dela răsărit, auzind, clopotele sfintei biserici, cari ne vestesc Nașterea „Pruncului“ Isus, să alergăm: cu mic cu mare, tânăr și bătrân și să-i aducem prinosul și jerta inimii noastre.

În loc de aur, să-i aducem inima noastră curățită de orice întinăciune. În loc de tămâie să-i aducem faptele noastre bune, iar în loc de smirnă, tăria credinței noastre ortodoxe.

Lumina lui Hristos să lumineze peste noi, familia și casele noastre.

Și să ne asociem micuților nevinovați cari cu credință curată cântă: „Nașterea ta Cristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii, lumina cunoștinței, că întru cei-ce slujau stelelor, dela stea s-au învățat; să se închine Tie, Soarelui dreptății și să te cunoască pe tine răsăritul cel de sus; Doamne, Mărire Tie“.

Pomul Crăciunului.

*Tu n'ai văzut pădurea, copile dragul meu —
Pădurea iarna doarine, c'asa vrea Dumnezeu.*

*Și numai câte-un viscol o bate uneori
Ea plânge-atunci cu hohot, cuprinsă de fiori.*

*Și tace-apoi și doarme când viscoalele pi-r;
În noaptea asta însă vin ingerii din cer.*

*Și zboară 'ncet de-alungul pădușilor de brad.
Și cântă 'ncet, și mere și flori din sân le cad.*

Iar florile s'aniă de ramuri până jos
Ș-i cânte: și-i lumină și așa e de frumos!

Iar brazil se deșteptă, se miră asta ce-i.
Se bucură și cântă ca ingerii și ei.

Tu n'ai văzut pădurea, copile dragul meu
Dur u te ce ți trimise dintr'însa Dumnezeu.

Un inger rupse o creangă din brazil cu făclii
Așa cum a gasit-o, cu furt și jucării.

Departă într'un sătuț e'n fașe acum Isus,
Și ingerii, o, câte și câte i-au adus!

Dir el e bun și'mparte la toți căți îi i besc —
Tu vin-o, și te'nchină, zi „Doamne și nu tunes”.
de G. COȘBUC.

Spicuri

din broșura: „Miscarea dela Balta sau Inochentismul în Basarabia”, de dl prof. Nicolae Popovschi.

În anul 1909, între moldovenii din Basarabia a început o mare mișcare religioasă, numită „inochentism”, un fel de sectă religioasă după numele ieromonahului *Inochentie*.

Dl prof. Nicolae Popovschi din Basarabia în lucrarea sa de mai sus se ocupă parțial amănunțit de chestiunea aceasta din punct de vedere istoric-cultural.

Inochentismul, fiind în fond un fenomen cu caracter spiritual, el ne descoperă o latură, și poate una din cele mai însemnate a vieții sufletești a românilor basarabeni.

Cauzele răspândirii „inochentismului” pot servi de bună învățatură și chiar avertisment pentru unii din conducătorii poporului.

De aceea am găsit, că e bine să facem câteva scurte spicuri din această prețioasă lucrare. *Ce-i inochentismul?*

Un ieromonah neînvățat, însă talentat, ambițios și o multime ignoranță până la patimă înserată și credincioasă, sau recunoscut unul pe altă și sau înțeles. Muștimea i-a crezut lui și obește s'a dus după el. Dânsul i-a vorbit în limba ei, în limba mulțimii; dânsul a devenit exponentul aspirațiilor ei religioase. Muștimea a văzut în el pe conducătorul său sufleteș, pe singurul „părintel”. Ieromonahul neînvățat însă a căzut în greșeli de credință. Astfel, poate fără voia lui și fără ca poporul să fi fost conștiu că s'a depărtat dela dreapta credință, s'a format o nouă sectă religioasă, numită „inochentism”.

Cerința religioasă a poporului era mare, care s'a potențat sub influința puternică a pelerinajilor la sf. mănăstiri din Rusia.

Biserica oficială cu caracterul ei prea formalist, nu putea satisface această cerință religioasă mai ales

că la unele parohii românești au fost trimiși preoți ruși și bulgari, cari nu cunoșteau limba poporului și din pricina necunoașterii limbii moldovenești, nu erau în stare să satisfacă cerințelor religioase ale poporului.

Între poporul moldovenesc din Basarabia și biserica condusă de prelații ruși se săpa în mod inevitabil o prăpastie, care pentru viitor nu prevestea nimic bun. Antagonismul între biserică și popor creștea treptat. Poporul ța fiind deșceptată la o viață religioasă mai încordată, mai conștientă și nefund satisfăcută prin îndrumarea predominantă a bisericii oficiale, a apucat calea ei proprie și ca și poporul rus a început să caute satisfacție în alte părți, pe alte căi... Una dintre aceste căi a fost secta numită „inochentismul”.

Un preot a spus: „Vina inochentismului e în slăbiciunea noastră; noi (adică reprezentanții bisericii) n'am fost gata întotdeauna să potolim foamea sufletească a păstorilor; nu le dădeam totdeauna ceea ce ei căutau; de aceea, ei au și apucat într'alurea căutând să primească acolo ceea ce n'au primit dela noi!”

O adeptă alui Inochentie spune, că: „Inochentie le-a făcut cunoscută evanghelia și până la Inochentie ei n'o cunoșteau că preoții nu le spuneau lor de evangheliie; că ei (moldovenii) se puneau în genunchi când se citea evanghelia în biserică, însă n'o pricepeau, deoarece se citea în rusește, că și slujba dumnezeiască și predicile în rusește erau neînțelese de ei și nici o mângâiere nu le dădeau lor și nici o hrană pentru hrana lor sufletească”.

Un preot misionar mărturisește că: „Pentru sine poporul cere evanghelia în limba moldovenească *cu tâlmăcirii tot în moldovenșe!*”

Un alt preot spune: „Lipsa de satisfacere și nepriceperea serviciului divin în limba slavonă a provocat „inochentismul”. În fine un alt preot a spus: „Între mine și poporeni mei a crescut un părete întreg. Eu nu-i văd pe dânsii și ei nu mă văd pe mine”.

Moldovenii nepricepând slujă dumnezeiască în slavonește și cu atât mai puțin propovăduirea păstorilor în limba rusă, prin forța lucrurilor se îndreptau spre călugărul *Inochentie*, care pricepea în chip desăvârșit limba moldovenească și să propovăduiască.

La depărtarea dintre preoți și păstoriți a contribuit mult și seminarul teologic, din care a ieșit majoritatea preoților basarabeni.

Absolvenții seminarului teologic, în ce privește cunoștințele teologice erau, ce e drept, bine pregătiți pentru misiunea lor înaltă, dar *sufletește* erau mai depărtați de popor. Se întorceau la sate ca intelectuali înzestrați cu alte aplecări intelectuale, deprinși cu alte idei necunoscute poporului și străine concepției lui. Se întorceau cu sete după înmulțirea cunoștințelor teologice, dar cu *mai puțină grijă de a duce o viață corespunzătoare cu ideile mărturisite.*

Poporul a observat, că *viata* și cuvântul preotului „*invocat*” nu iesă din adâncul inimii.

Despre un preot cu numele Ștefan se zice, că cu *personalitatea și propovăduirea* sa cucerea lumea, deși nu se putea număra între cei învățați. Oamenii îl ascultau, când predica în sf. biserică, că vorbea — cum zicea poporul — din Duhul lui Dumnezeu. Țăranii mai ziceau că într'ă sa este Duhul lui Dumnezeu.

Poporul înțelege deosebirea între el și omul cel „*invocat*” însă nu tocmai pricepe valoarea științei, nici nu recunoaște superioritatea ei.

Poporul are alt criteriu pentru aprecierea ființei omenești; acesta este: corespunderea faptelor cu ideile sau mai scurt, *viata și cuvântul* să fie mai puțin lăscuire, însă să fie ieșite *din adâncul inimii*.

Poporul n'a putut avea prea multă încredere în preoții aceia, a căror familie au fost lipsite de duhul bisericesc, în viață și în vorbă.

Antagonismul dintre preoți și parohieni l'a promovat și mersul istoriei, care a îndreptat o pătură a societății pe calea culturii, pe alta însă a lăsat să zacă în întunericul ignoranței, precum și limba răsădită introdusă în biserică.

Abătuți dela calea firească a dezvoltării culturale, moldovenii noștri, nu avea în viața lor decât un singur *luminis* — *religia*.

Religia a fost pentru ei singură rază care străbătea norii groși ai oblacurilor străine și venea din lumea tainelor vecinice deșteptând sentimentul religios. Astfel situația izolată a moldovenilor trebuia inevitabil să intensifice înrăurirea religioasă care venea dela sf. mănăstiri din Rusia.

Religia era un viu și puternic factor al vieții lor.

Starea grea materială, cu care trebuiau să se lupte, întărea și mai mult în sufletul lor aspirațiunile religioase.

Inochentismul este un puternic protest contra acelei nepăsări criminale pe care au avut-o față de moldovenii noștri săteni, mai marii lumii, stăpânirea țaristă, și biserica oficială rusă condusă de interese politice.

Ideile inochentiștilor nu aveau pentru ei însămănătatea unor credințe nestrămutate, a unor dogme, și în fond, în toată mișcarea, nu jucau decât un rol secundar. Idei atât de neclare și uneori poate absurde, ca acele ale inochentiștilor, o învățătură compusă din elemente contradictorii și întâmplătoare, cari nu înfățișează un sistem căuș de puțin cuprinzător, nu putea să fie, să constituie temelia unei astfel de puternice mișcări.

Nu ideea, nu teoria ridică mulțimea și susține mișcarea; nu ideea, nu judecata i-a adus pe inochentiști la acest sbucium, la acel chin sufletesc, de care s'a vorbit mai sus, ci neliniștea sufletească setea nepotolită pentru o viață nouă, i-a adus pe bieții moldoveni la concepția lor încălțită.

Din această neliniște, din acest dor se nășeau și acele idei primitive și variate care lor li se păreau mai potrivite pentru starea lor sufletească, cu ajutorul cărora ei se străduiau să conceapă cele ce se petreceau cu ei, dar cari nu determinau deloc conduita lor.

Și dacă inochentismul a ajuns la o dezvoltare atât de puternică, puterea lui n'a fost în *teorie* ci în *practică*, în aceea energie sufletească cu care adepții lui staruiau să înfăptuiască în viață ideile lor, greșit înțelese.

Aceasta se dovedește și prin faptul că din toată învățătura creștinească ei n'au luat și nu s'au interesat, decât de ideile morale privitoare la viață.

Problema inochentismului nu poate fi rezolvită decât prin mâini curate, cu inimă deschisă, cu cuget cinstit și luminat dând acestor însetate suflete românești hrană sănătoasă, care să satisfacă cerințelor religioase și culturale.

Iar noi, ca de încheiere, adaugem: Lumină numai prin lumină; credință, morală și dragoste creștinească numai prin credință morală și dragoste creștinească se poate dobândi.

Tot ce nu iesă din convingere curată și din adâncul inimii, nu atrage, nu înălzește și nu cucerește. Preotul bun nu poate fi ca soarele de iarnă, care numai luminează, așa cum, de mântuială, dar nu încă zărește și nu produce nimic, ci trebuie să fie ca soarele de primăvară și de vară, care luminând, încălzește, produce, dă viață și hrană. Prosperarea și întărirea bisericii stă în dragostea și apostolatul preotului, în dragostea chemării și a oamenilor.

Dea Lumina lui Christos să lumineze tuturor!

Mihail Păcățian.

Predică

La Nașterea Domnului nostru Isus Hristos.

„Și noi am privit și mărturisim că Tatăl a trimis pe Fiul Mântuitor al lumii”. (Epistolă. Ioan c. 4. V. 14).

Frați creștini!

După ajunarea obișnuită în sf. post al Nașterii Domnului Hristos, iată, că steaua cea mult așteptată și vizată de ochii sufletului nostru, asupra peșterii din Vifleem, a everește azi minunea prin graiul ingerese, care vestește că s'a născut Domnul Hristos. Deja scăpatul soarelui și până la revărsatul zorilor, micii copii și n'au încetat a imita pe păstorii din câmpia Vifleemului cu cântări de laudă și mărire lui Hristos. Cântările „Irozilor”, adevărate măreții împărătesculu praznic al împăratului împăraților. Ear sfânta noastră biserică, cu bucurie exclamă victoria icononiei dumnezeiești, prin sf. apostol Ioan „Și noi am privit și mărturisim, că Tatăl a trimis pe Fiul Mântuitor al lumii”.

Fraților! Din letargia materializmului actual, ne trezește astăzi praznicul Nașterii Mântuitorului Hristos. Sufletul nostru oropsit de atâtea deșertăciuni lumești, cu mare plăcere simte popasul de azi, în mărturisirea credinței. „Cine va fi mărturisit, că Isus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu rămâne în el și el în Dumnezeu”. (ep. I Ioan c. 4. v. 15.).

Credința în venirea Mântuitorului, a format razim de mângăere protopărinților noștri, a întărit pe Iacob în pustia Mesopotaniei, — promițându-i D-zeu, că nu-l va părăsi, nici pe el, nici sămânța sa, — și a fost propovăduită de profeți. Ear creștinilor li-s'a desăvârșit această credință, prin întruparea Fiului lui D-zeu, și adevărarea iubirei dumnezeiești. În această fu cunoscută iubirea lui Dumnezeu către noi, că Dumnezeu a, trimis în lume pe Fiul său unul născut ca să trăim prin trăsusul (I. ep. Ioan c. 4. v. 9)

Misterul acesta al economiei pînă formează aluatul, care a produs mulțimea de martiri, mucenici și creștini buni.

Tot de acest mister au fost călăuziți și credincioși sf. noastre biserici, cari cu atâtea evlavie așteptau sosirea zilei Nașterii Domnului. În chear trecutul apropiat, părinții noștri așteptau ziua „Mântuirii” de azi, cu mai multă nerăbdare, căci trupurile lor slăbite de înfrîdare și post; precum și sufletele lor hrănite de puterea rugăciunii și spălate cu Sfântul Sânge al Mântuitorului, erau pregătite de-a gusta împărătescul praznic al Nașterii D-lui. Azi, parcă sufletele noastre se pregătesc de praznice prin numărarea săptămănilor de post și căutarea sărbătorilor la calendar. O! ce timpuri, ce moravuri.

Spun oamenii mai bătrăni, că lumea mai mult s'a schimbat în rău de la introducerea atător „legi” (religiuni) în lume, deoarece, înainte de-a exista „pocății”, „advenștii și alte secte lumea eră mai temătoare de D-zeu, și mai cu chuste față de mai marii lor. Posturile erau adevărate posturi, ținute până și de copii cei mici, ear părinții alătura de copil lor, mergeau la sf. scaun al mărturisirii și cu credință și dragoste se apropiu de Păharul D-lui.

Aceste religii nouă le-a răspândit la noi dușmanii neamului nostru, dar, după cum se vede, nu sunt în stare să dea sufletelor mulțumirea și îndestularea, ce o avem în așezămintele bisericii noastre drept măritoare, lăsate de Mântuitorului Hristos și Sf. părinți.

Biserica noastră ortodoxă a fost și este condusă de cel mai Divin și neresturnabil adevăr, că la urmă va fi „o turmă și un păstor”, ear oile perdute se vor întoarce la pășunea cea adevărată. La aceasta ne îndeamnă cuvintele apocalipsului lui Ioan c. 7. V. 13-17 „aceștia îmbrăcați în veșminte albe cine sunt și de unde veniți? Și i-au zis, Domnul meu, Tu știi. Și mi zise: aceștia, sunt cari vin din mare strămoare și spălară veșmintele lor și le albiră cu sângele Mielușului Nu vor mai fiămânzii nici nu vor mai

înșeta Pentru că Mielușul care este în mijloc îi va pășuna și-i va călăuzi, la ale vieții isvoare, și va șterge Dumnezeu ori-ce lacrimă din ochii lor”.

Ear creștinilor cari cu resignație creștinescă au primit și păstrat toate așezămintele biserici, lăsate nouă de Hristos și de SS. părinți, le servesc cuvintele Mântuitorului către turma d-lui Laodicea:

„Biruitorului, lui îi va da să șază cu mine pe tronul meu, fiind-că și eu am biruit și am șezut cu Tatăl pe tronul Său. Cine are urechi asculte ce zice bisericilor spiritului”. Amin.

Micălaca, luna Decemvrie 1926.

Ioan Marșieu
paroh. ort. rom.

Magii de la răsărit.

Câteva zile după nașterea minunată în peștera din Vitteem, trei magi — mari filosofi și oameni învățați — au sosit din Chaldea și au îngenunchiat înaintea lui Iisus.

Veniseră din Ecbatana, sau chiar de prin părțile Mării Caspice. În spatele cămășilor, cu desagași lor plini, atârnați de oblâncul șelei, făcură călătoria peste Tigru și peste Eufrat. Trecură prin groaznica pustie a nomazilor, mergând dealungul țărniurilor mării moarte. O stea nouă, — ca și cometa care apare pe cer, vestind nașterea unui profet sau moartea unui Cezar — i-a condus până în Iudeea. Veniseră ca să prezinte omagii înaintea unui rege și au aflat un copilăș înfășat în scutece, ascuns și retras în fundul unei peșteri, în care petreceau păstorii Iudeei în timpul iernei.

Cam cu o mie de ani înaintea lor, o regină din Orient, a pelerinat în Iudeea, aducând și dănsa daruri: aur, mirosmă bine miroșitoare și comori de pietre scumpe. Ea aflase însă un rege puternic, șezând pe tron cel mai puternic rege din cei ce a domnit în Ierusalim. De la dănsul a învățat ceia ce nimeni n-a putut-o învăța.

În schimb Magii, cei ce se țineau mai învățați ca regii, afiaseră un copilăș de câteva zile, un copilăș care nu știa întrebă sau răspunde, care dacă ar fi fost deja mare, ar fi lepădat chiar de atunci comoriile materiale, împreună cu știința materială.

Magii nu au fost regi, însă în Midia și Persia, ei erau partizanii și apărătorii regilor. Regii porunceau peste popoare, Magii însă conduceau pe regi. În calitate de preot jerfitor, tâlcuitor de visuri, profet și ministru, numai ei puteau veni în atingere cu Ahura-Mazda, Dumnezeul cel Bun; numai ei cunoșteau viitorul și distitul. Cu însăși mâinile lor omorau animalele cari erau dușmanii omului și a semănăturilor: șerpii, insectele stricătoare și paserile răpitoare.

Curățau sufletele și câmpurile; nici o jertfă nu era bine plăcută lui Dumnezeu, dacă nu era prezentată prig însăși mâna lor, nici un rege nu declara

(făcea) războiu fără de a fi ascultat întâi părerea lor. Ei erau în posesiunea secretelor pământești și cerești, erau întâii înaintea poporului în numele științei și al religiei. În mijlocul unui popor ce trăia numai pentru materie, ei jucau rolul de spirit.

Era deci cuvîncios, ca venind, să se închine înaintea lui Iisus. După dobitoace, cari reprezintă natura; după păstori, cari sunt poporul; aceasta a treia putere — știința — și dînsa cade în genunchi în fața peșterii din Vitleem. Vechea castă de preoți ai Orientului, prezintă omăgii noului Domn, Cel ce nu peste mult timp își va trimite pe vestitorii cuvîntelor Sale spre Orient. Înțelepții își pleacă genunchii înaintea Celui ce știința cuvîntelor și a numerilor o subordonează înțelepciunii celei nouă a Iubirii.

Magii în Betleem reprezintă vechile teologii, cari recunosc revelațiunea definitivă, știința care se deosește în fața nevinovăției, bogăția care se apleacă la picioarele sărăciei.

Lui Iisus îi aduc în dar acel aur, pe care Dînsul mai târziu îl va călca în picioare; nu pentru aceea l-i prezintă, ca și cum Maria cea sărmană ar avea cumva lipsă de el, ci fiindcă — încă înainte de a fi sosit vremea — să primească sfatul Evangheliei: vinde tot ce are și împărțește așaracilor. Nu i-au adus tîmăia ca printr'ansa să izgonească mirosul greu din peșteră, ci pentru că cultul lor era în descompunere și astfel ei nu vor mai avea lipsă de cădelnițe și miresme pentru altarele lor. I-au adus smirnă, care se folosește la îmbalsămarea morților, fiindcă știau că acest prunc de tînar va muri, iar mama Sa, cea ce zîmbește acum, va avea trebuință de miresme pentru îmbalsămarea corpului fiului Său.

Ingenunchiind în ornatele lor pompoase, regîști și preoțești, jos pe palele de veghe, ei, prea puternici, învîțații, ghicitorii, se aduc pe sine însuși ca semn de supunere a lumii.

Iată că Iisus astfel a primit înalta investitură, care dă dreptul să aparțină. Îndată după plecarea magilor, au și început persecuțiunile din partea acestor, cari până la moarte îl vor urî.

(Trad. după G. Papini *)

Dr. I. Felea.

Credincioșilor mei de anul nou.

În cărțile scrise cu tendință creștinească, aflăm multe lucruri frumoase de cetit, multe sfaturi, axiome prinse din viață, mult îndemn pentru nobilitarea și înălțarea sufletească a omului, multe parabole pline de lume și folositoare învățăminte.

Între altele am cetit o istorioară, ce mi se pare potrivită să v'o spun în aceasta zi, care este începutul unui an nou:

*) Giovanni Papini: „Istoria di Cristo”, tradusă din italiană, va apărea în volum.

Într-o colibă scundă, cu grindulîța răzîmată de-o proptă, în ferestri cu hîrtie în loc de sticlă, locuiau doi oameni, bătrîni ca vremea, niși ca iarna, gîrboviți de greul vicții. Nu cunoșteau ce este invidia. Fericți că își pot câștiga traiul zilei, neîncetat se rugau lui D-zeu, și D-zeu îi întăria. La adînci bătrînețe stînd ei de vorbă, spre suprinerea lor, văd că în vatra chîliei lor răsare un firicel de iarbă. Și-l vedeau cum crește. În scurtă vreme ajunsese, cu vârful în grindă și par'că'r îi căutată v'o deschizătură să pătrundă mai sus. Atunci moșul cu un sfredel îi făcu loc și firul miraculos își vârî mugurelui în spîrtură și creșcu până în a doua zi de acoperi nu numai căsuța modestă, ci și înprejurimea toată. Înțeleseră bătrîni, că acesta nu este lucru obicinuit și se cutremură de puterea absolută a lui D-zeu. Și își zise în gîndul său bătrîna: D-zeu ar putea face și cu noi o minune. Să ne facă bogați, să ne pomenim dintr'o dată niște boieri, ca să trăim și noi o clipă în bine pe acest pămînt, ci tu moșule urcă acest minunat pom până la D-zeu și-l roagă să ne facă boieri. Moșneagul fără ezitare făcu întocmai. D-zeu voind să-i pună la probă le împlini ruga.

Cînd s'a reîntors moșneagul s'a minunat de ce a văzut. În locul colibei o locuință frumoasă cu ferestri mari, luminoase, de cari el nici nu visase până aci. O curte largă, curată, plină de argați, de vite și de toate bunătățile acestui pămînt, iar baba cu care înbătrînise în năcăz și sărăcie, sta acum mîndră și în-tînarită par'că, înbrăcată în haine curate, scumpei împărțind la porunci plecaților servi.

Și au trăit boierii noștri multămiți, fericiți la început, dar au făcut nu peste mult cunoștință cu alți boieri, mai bogați decît ei, au ajuns apoi cu vremea la curtea regală și li s'a dat ocaziune să vadă multe lucruri mai luminoase, mai scilpitoara de cît în palatul lor boieresc. Și cînd se reîntorceau acasă la ei li se părea atît de vechiu, șters și urât palatul lor și se plictiseau în el. Se revoltară chiar, că alții au mai multe bunătăți de cît ei și incolț în inima lor dorința de mîrire. De cînd deveniră boieri, se făcu schimbare și în sufletele lor. Uitară să se mai roage lui D-zeu, Baba-boiereasă își zise în gînd: Dacă D-zeu a voit să ne facă fericiți să ne fi dat mai multe bunătăți cum a dat și altora, cît te du moșule la D-zeu să-l rogi să te facă pe tine împărat și pe mine împărăteasă.

Mare a fost bucuria moșneagului-boier cînd s'a întors dela D-zeu. În locul casei boierești găsi un pompos și strălucitor palat împărătesc și oști multe și generali și boierime slugarnică și pe împărăteasa lui zîmbind fericită în tronul domnesc. Și încunjuțați de mîrire și bunătățile, de cari se împărțesc Stăpîntorii lumesti, au trăit până la un timp fericiți, dar nu peste mult li se păru că alți împărați sunt mai tineri, au împărății mai întinse, avuții mai multe și au început a-i stăpîni neîndestularea. Cîrtiau că nu sunt fericiți ca alții. Și împărăteasa, sătulă de glorie, de petreceri plictisită de bainele scumpe zise moșului:

— Dacă D-zeu vrea să fim cu adevărat fericiți să ne facă ceva mai mari decât împărații, să ne facă un fel de d-zei aici pe pământ. Împăratul a plecat și a treia oară, dar D-zeu pentru atâta nemulțămire, neîndestulare și ingratitude i-a schimbat, în urâte paseri sburătoare.

Și când s'a reîntors împăratul travestit în pasere văzu, ca într'o ceață, în locul palatului împărătesc și a bogățiilor multe, colba pustie cu sărăcia stăpânitoare, iar în jurul ei sbura, cobind, o pasere urâtă, fosta împărăteasă, care nu s'a mulțămît nici cu toate bunățile acestei vieți.

Așa a pedepsit D-zeu pe cei neîndestulați.

Iubiților mei aceasta istorioară multgrăitoare nu este aruncată la întâmplare în cărțile noastre, iar eu am spus-o în acest loc, de preamărire a lui D-zeu, fiindcă din trăsura se desprinde o fundamentală trăsătură a vieții sociale de azi. Omul zilei noastre este vecinic nemulțămît, și toate bunățile de cari se împărtășește sunt prea puține, ca să-l poată îndestui. În scurt timp le bagatelizează, îl plictisesc și le urăște chiar, fiindcă ale altora sunt mai prețioase. Cerceteze fiecare sufletul său și va afla, că așa este.

Bunul D-zeu a învrednicit neamul nostru de mari daruri. Provedința a răsplătit suferințele seculare și neclintita credință neamului, și suntem chiar noi acei fericiți în zilele cărora visul nostru, cântat de poeți, sa întruchipat.

A fost vremuri, când de abia licăria tainic în sufletele părinților și moșilor noștri visul în realitatea cărula noi ne deslătam. Trudiți, ținuți în întunec, în colba sărăciei atâtea veacuri, dar având în suflete credința în D-zeu, înaintașii noștri au putut fi mai mulțămîți cu puținul lor, decât urmașii lor, cărora le lipsește încrederea în D-zeu.

De opt ani neamul românesc, stă mândru biruitor în rândul popoarelor mari, luminate, cuprinzând sub sceptrul stăpânirii naționale aproape toți filii neamului. Dară unde este mulțămirea, care ar trebui să tresalte în inimile noastre din înțelegerea acestei mari schimbări?

Dacă unul sau altul dintre noi nu ne putem face pe placul inimii, dăm expresiune nemulțămirii noastre, indignării, răutății și patimilor noastre, fără să ne înțelegem, că dorințele noastre sunt juste sau ba? Așa în viața socială.

În viața familială nu stăm mai bine, cu puține excepțiuni ura, dușmănia ne stăpânesc. Rareori suntem mulțămîți cu ce avem și ne roade ceva în fundul inimii că vecinul nostru are mai mult.

Cercetând fiecare sufletul său să se mărturisească în taină conștiinței sale și da-ă în inima sa s'ar fi furlșat atare sentimente urâte să le alunge de acolo. Ca să poată intra în anul nou cu sufletul curat. Din pășania celor două bătrâni să ne fie spre învăț a fi mulțămîți cu rodul muncii noastre cinștite, căci chiar

dacă am ajunge la un bun mai mare de cât putem noi câștiga prin sudoarea feții noastre, acest câștig fără trudă nu ne va aduce mulțămire, pentru că omul atâta valorând numai cât muncește, numai din agonisala proprie poate să dobândească mulțămire.

Cine nu va mulțămi lui D-zeu pentru puțin, va cărți și când va ajunge la multe bogății, și nu va fi fericit nici odată.

Indemnându-vă să curățiți sufletele voastre, de amărăciunile și sentimentele de neîndestulare, și să le întăriți în lupta pentru bine ce vă așteaptă în noul an cu credința creștinească în D-zeu, și încrederea fără șovăială în noua orânduire a țării noastre iubite, împlorînd binecuvântarea lui D-zeu peste gândurile și vrenile voastre rugându-l să trimită cuget luminat în toate lucrurile voastre, în muncă spor, peste hotare, mână, în inimi simțeminte blânde, de fertare, înfățișare, în sfaturile bune, armonie, ca să puteți ajunge la binefăcătoarea îndestulare creștinească, și vă asigur că pe aceasta cale veți ajunge să trăiți un An nou fericit!

Tie Flaviu.

Un studiu important.

Doctrina ortodoxă.

Revenind la învățătura Bisericii noastre, trebuie să accentuăm, că — contrar răcăirilor protestante — sfințele taine sunt:

a) Cauze care mijlocesc în realitate primirea harului, iar nu semne goale, nici numai condițiuni ale primirii harului.

b) Cauze secundare și instrumentale, adică împărtășesc harul lui Dumnezeu, care e cauza primară.

c) Deși secundare și instrumentale, ele totuși lucrează direct, iar nu prin mijlocirea credinței sau a vreunei alte dispozițiuni subiective, și

d) Cu toate acestea nu esclud necesitatea unei anumite dispozițiuni subiective pentru primirea harului, ci dinpotrivă o presupun, dar eficacitatea lor nu depinde de aceasta.

Învățătura că sfințele taine lucrează direct sau nemijlocit, că adică împărtășesc harul dumnezeesc independent de starea primitivului și a săvârșitorului se rezumă în forț nula sau termenul scolastic ex opere operato, spre deosebire de cea care se exprimă prin termenul ex opere operantis.

În Sfânta Scriptură se învață lămurit, că sfințele taine împărtășesc nemijlocit harul. Astfel Mântuitorul zice către Nicodim: „De nu se va naște cineva din apă și Duh, nu va putea intra în împărăția lui Dumnezeu” (Ioan 3.). El

nu condiționează deci intrarea în împărăția lui Dumnezeu decât din nașterea din apă și din Duh, adică numai de săvârșirea tainei sfântului botez, iar nicidecum de dispozițiunea subiectivă a primitorului sau a săvârșitorului. Tot astfel și sfântul apostol Pavel zice despre efectele sfântului botez: „Nu din lucrurile cele cu dreptate pe care le-am făcut noi, ci după a Sa milă ne-a mântuit (Domnul Hristos) prin baia nașterii de a doua și prin învoirea Sfântului Duh“ (Titu 3, 5), adică renașterea ce se dobândește prin botez nu se săvârșește pentru credința sau meritele noastre personale, ci numai prin îndurarea lui Dumnezeu, care ni-se comunică prin simpla săvârșire a sfântului botez. Tot sfântul Pavel a nintește lui Timotei, că darul lui Dumnezeu care este în el, îl are numai prin punerea mâinilor lui (alui Pavel), fără vre un merit personal (II. Timotei 1, 6) și aceeași idee o întâlnim și în (Faptele Apostolilor 8, 17, 18.) Foarte limpede spune aceasta și sfântul Ioan Gurădeaur: „Omul nu contribuie cu nimic la sfintele taine, ci totul este lucrul atotputerniciei lui Dumnezeu, El este cel care ne sfințește, (Omilia 8 asupra epistolei I. către Corinteni).

Răsiunea pentru care sfintele taine împărtășesc harul prin simpla lor săvârșire, sau ex opere operato, este dar, cum rezultă din cele ce preced, că ele sunt opera sau lucrarea directă alui Dumnezeu asupra celor ce le primesc, iar săvârșitorii lor sunt simpli mijlocitori sau intermediari ori instrumente. Aceasta o e primă, între alții, destul de lămurit fericitul Augustin prin cuvintele: „Eficiența botezului nu atârână nici de meritele celor cari îl săvârșesc, nici de ale celor cărora li-se administrează, ci de ale Celui care l-a așezat (sus Hristos)“, (contra Cresconium IV. 18).

Harul ce se împărtășește prin sf. taine.

Scopul sfintelor taine este sfințirea omului. Prin urmare, harul pe care ele îl împărtășesc este harul sfinților. Printre unele din ele însă acest dar se dă omului lipsit de har, iar printre altele se sporește harul celui ce le primește. Din prima categorie face parte taina sfântului botez, care se săvârșește asupra celor ce nu sunt încă creștini și deci n'au primit mai înainte nici un har, cum și taina poezității, care se aplică celor ce au pierdut, din cauza păcatelor personale, harul primit la sfântul botez. Din a doua categorie fac parte toate celelalte sfinte taine, care se dau numai celor ce sunt în stare harică. În scopul tocmai de a sporii harul deja existent în primitor. Cele dintâi se pot numi sfinte taine de normalizare, iar cele de al doilea de perfecționare a sufletului creștin.

Pe lângă harul sfinților pe care-l împărtășesc toate sfintele taine fără deosebire, fiecare din ele mai împărtășește și un har special, care ajută la atingerea țintei deosebite ce se urmărește de fiecare sfântă taină în parte. Dacă aceasta nu s'ar îndeplini, n'ar fi fost nevoie să se institue mai multe sfinte taine. Astfel prin sfânta taină a botezului se dă, pe lângă harul sfinților care produce renașterea, și harul special de a putea păzi îndatoririle luate la botez și cel de a primi celelalte sfinte taine. Prin mirungere, pe lângă că se înmulțește harul sfinților, se dă și harul special de a putea lupta cu tărie pentru păstrarea și apărarea credinței. Prin pocăință se dă, pe lângă harul sfinților, prin care se curăță păcatele, și harul special de a fi mai puțin accesibil păcatului, și așa, mai departe și cu celelalte sfinte taine.

În sfârșit, unele dintre sfintele taine lasă în sufletul celor ce le primesc o urmă sau imprimă un caracter, care nu se poate șterge niciodată și nici într'un fel. Între aceste taine se numără în biserică noastră botezul și hirotonia, iar în biserică romano-catolică și ungerea cu sfântul mir sau confirmarea, cum o numesc apusenii. Caracterul de creștin și cel de cleric, care se dobândește prin sfântul botez și hirotonie nu se pierde, chiar dacă cel care l-a primit s'ar lepăda de credința creștină, ci numai rămâne neluat în seamă, nu mai e în vigoare. De aceea, când un renegat vrea să se reîntoarcă din nou în sânul bisericii, nu se mai botează, iar clericul ori de ce s'ar face vinovat, nu-și pierde harul dobândit prin hirotonie, ci numai e oprit de autoritatea bisericească de a și exercita drepturile ce decurg din treapta ierarhică ce are. Indelibilitatea caracterului imprimat de aceste sfinte taine este rațiunea pentru care ele nu se repetă.

Măsura în care sfintele taine împărtășesc harul sfinților și pe cel special d'feră după gradul de pregătire al primitorului. Mântuitorul însuși a zis despre femeia cea păcătoasă: „Iartă-se păcatele ei cele multe, că mult a iubit“ (Luca 7, 47) Pentru acest cuvânt, sfinții părinți îndeamnă pe credincioși să se pregătească sufletește cât se poate mai bine pentru primirea sfintelor taine. Să ascultăm d. p. pe sfântul *Ciril al Ierusalimului*, care zice: „*Curăță-ți vasul, ca mai mult har să primești când ertarea păcatelor se dă tuturor deopotrivă, dar împărtășirea Sfântului Duh se dă fiecăruia după măsura credinței. Dacă te ostenești puțin, puțin ei, dacă vei lucra mult, merre-ți va fi plata. Pentru tine însuși alergi; caută dar ceea ce-ți este de folos“ (Cateheza I, 5).*

Predică la BOTEZUL DOMNULUI

„Pui de năpârci! Cine v'a învățat să fugiți de mânia viitoare... (Luca Cap. III 17).

Șrul frumoaselor praznice de iarnă se încheie azi cu Botezul Domnului. A sosit timpul ca Fiul lui Dumnezeu care a venit în lume pentru mântuirea neamului omenesc să-și înceapă lucrarea sa mântuitoare și ca bun pilduitor se supune blând, botezării de către sf. Ioan Botezătorul ceice îl pregătea calea în pustie strigând: „Indreptați-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor” (Matei cap. III—1).

Glasul sf. Ioan Botezătorul în pustie răsună ca un tunet la urechile fariseilor, cari auzind de mulțimea celor ce au alergat la Iordan, au alergat și ei să vadă și să audă ce face acest om. Ioan Botezătorul cunoscând din departe gândurile lor cu asprime îi întâmpină zicând: „Pui de năpârci! Cine v'a învățat să fugiți de mânia viitoare”? Pui de năpârci? Ce greu cuvânt. Azi aceste cuvinte adresate vouă, ar trezi mirare și indignare. Viți zice de sigur, doar nu suntem noi așa de veninoși ca năpârcile? Fiește care să-și cerce conștiința să-și cântărească faptele bune cu cele rele ș'atunci singur va putea judeca dacă îl atinge aceste cuvinte aspre. Și sf. Ioan dacă a văzut mirarea lor le zise: „Faceți roade de fapte, cari să fie vrednice de îndreptarea voastră (Luca III—18).

Sf. Ioan Botezătorul cerea dela farisei să-și schimbe viața din temelii. Așa vă cere Biserica și vouă să vă schimbați viața cu totul. „Căci este Unul care botează cu Duh și foc” zice sf. Ioan și „El departe grăul de pleavă, grăul ca să-l păstreze în grănar, iar pleava s'o ardă în foc care nu se stinge”. (Luca III—16—17).

Vedeți dar iubii creștini că nu-l de ajuns să te numești creștin — nume moștenit din moși-strămoși — ci trebuie să ajungi să cunoști Evanghelia Domnului trebuie să cunoști pe Hristos, trebuie să trăiești potrivit acestei credințe, trebuie înainte de toate să-ți hrănești sufletul în toată ziua cu Cuvântul lui Dumnezeu pe care-l găsești în sf. Scriptură.

Dacă le faci acestea toate ajungi într'o stare nouă, care te apropie mai mult de Hristos, îți schimbă toată filța și simți cum bate în sufletul tău credința, că numai Hristos este fericirea omenească.

Astăzi când cerurile deschizându-se, se aude glasul Tatălui: „Acesta este Fiul meu cel iubit, întru carele bine am voit, pe acesta să-l ascultați”, care dintre voi se mai îndolește, că mântuirea vremelnică și veșnică se poate câștiga pe alte căi, decât ascultând învățăturile lui Isus Hristos? N'am cuvinte mai frumoase cu cari să pot pătrunde în sufletele voastre și să sădesc credința cea vie în Hristos.

Mi-a zis cineva că „Părinte prea ne ții de ocară, despre femei zici că nu fac copii, că se îmbracă în

haine prea scumpe, să nu ne slăbești cu cuvintele că sunteți păcătoși, urși pieriei”. Iubi credincioși de câte ori n'ași dori să vă grăesc blând: „Fraților fără Dumnezeu și Hristos, mergeți singuri către prăpastie”, dar văd cu durere, că faptele voastre cele bune le covârșesc nelegiuirile și fărădelegile care vă pasc sufletele.

Astăzi vă văd pe mulți adunați în sf. Biserică și așteptați sfințirea apei cu care să vă botezați.

Dacă n'ați avea credința că stropindu-vă cu apă sfințită este întăritoare și feritoare de multe răutăți n'ați fi venit așa mulți la sf. Biserică. Atunci mă întreb? Dacă credeți în puterea curățitoare a apei sfințite, ce ce nu alergați și în postul cel mare să vă împărtășiți cu minunata Taină a Cuminecătorei, prin care vă curățiți și trupul și sufletul de toată întinăciunea și fărădelegea.

Iubiților fii sufletești! deschideți-vă inima și sufletul vostru și lăsați să vă străbată Duhul cel sfânt alui Dumnezeu și luminați de cuvintele Tatălui: „Acesta este Fiul meu cel iubit pe acesta să-l ascultați”. ... Să mergem la Iordan și văzând botezul Domnului, botezându-ne și noi cu apă sfințită să ne rugăm, ca darul lui să se reverse din belșug asupra noastră acum și pururea și în vecii vecilor.

Amin!

Pr. Tr. Columba.

Uneltirile Uniaților

Deciziunea cu Nr. 49836, din 19 Noemvrie 1926 a Onor. Minister de Culte spune că, din visteria Țării nu se vor mai dotă cu congruă decât acei preoți, cari au la orașe parohii cu 400 familii, iar la sate 200 familii.

Iar pentru parohiile nouă, pe lângă aceste condiții, se cere să aibă și casă parohială.

Deciziunea arată că, pentru cazuri bine motivate și în mod excepțional, Ministrul mai poate înființa parohii și sub numărul de familii arătat.

Articolul 2 al deciziunii spune că, se vor revizui toate parohiile existente, spre a fi se aplica dispozițiile de mai sus, bazate pe art. 29 și 30 din legea pentru organizarea Bisericii ortodoxe.

Iar în art. 4 al diecezei se zice că, dispozițiile relative la numărul familiilor și la înființarea de parohii noi se va aplica tuturor cultelor din Țară.

Observăm că dispozițiile anterioare acordau plățirea congruei când numărul credincioșilor unei parohii e cel puțin 300 suflete și erau mai favorabile decât actuale dispoziții, care corăspund împrejurărilor existente în Vehiul Regat, și nu se potrivesc cu împrejurările dela noi, unde trăim amestecați cu credincioși de altă limbă și credință.

Decizia ministerială a stărnit mare valvă între confesiuni cari nu se impacă cu ideea că epoca privilegiilor a dispărut.

În tabăra acestora sunt și frații uniți, cu presa lor de agitație și alarmă.

De când a răposat fițuca Albina din București a Uniților și a renegaților, otrava din honie confesională s'a localizat în gazetele oficiale ale Uniților dela noi, iar ziarele din capitală au considerat chestiile confesionale ca unele în cari ele nu s'au amestecat, așteptând momentul când se va găsi soluția naturală de rezolvire, potrivit intereselor superioare religioase și naționale.

Aceasta e atitudinea singură corectă pentru cei înțeleghători și sinceri.

Noi credem că adevărul, lăsat singur să vorbească, n'are nevoie de apărători.

Firmamentul adevărului se înalță de asupra apelor de prejudeții și himere,

Uniții se fac a nu înțelege acest adevăr elementar și continua cu agitațiile lor nefaste nu numai prin organele lor oficiale, ci au mesteguit să facă din ziarul „Cuvântul” din Capitală ecoul răsvrătirii împotriva Bisericii ortodoxe din Ardeal.

Unul din redactorii „Cuvântului”, dl. Isala Tolan, s'a năpusit asupra dlui Ministru de Culte din cauza deciziunii amintite și cere să plece din minister, și pretinde să fie alungat de la presidența Asociației. Cică dl. V. Goldș a comis o cimă, denegând plata de preot unui individ, fără nici-o pregătire și prins cu arcanul pentru a salva o parohie de 22 familii unite, desfăcute din populația românească din Alina care numără 318 familii.

Agitațiile prin presă, memoriile la Palat, intervenții și minștri și interpelările la cameră vor contribui în tot cazul să se cunoască raporturile reale dintre ortodocși și uniți în Transilvania.

După statistice oficiale existente sunt în Transilvania în total 5926 comune bisericesti ortodoxe și unite, matere și fiii, și mai precis:

Ortodocșii au comune matere	1833
filii	709
Uniți au comune matere	1549
filii	1841

În 1855 localități mixte, ortodocșii au 650 parohii organizate. În 252 comune mixte ortodocșii au superioritatea numerică față de uniți. În 398 comune mixte, uniți au numai fii.

Între parohiile unite sunt:

a) 2 parohii ai căror credincioși sunt până la 10 suflete	
b) 6 „ „ „ „ „ „ 11—50 „	
c) 13 „ „ „ „ „ „ 51—100 „	
d) 50 „ „ „ „ „ „ 101—200 „	
e) 54 „ „ „ „ „ „ 201—300 „	
f) 41 „ „ „ „ „ „ 301—400 „	
g) 37 „ „ „ „ „ „ 401—500 „	

Din datele acestea se poate vedea numărul mare de parohii unite cu credincioși puțini, ca parohii de concurență și învrăjbire permanentă. E disperent nu-

mărul celor mai impopulate parohii unite în Arhiepiscopia unită a Bajului:

i) 7 parohii unite cu	1601—1800	suflete
j) 4 „ „ „ „	2001—2500	„
l) 1 „ „ „ „	peste 2500	„

după conscripția oficială de la 1900.

După Șematismul unit de la 1900, fiile unite se prezintă astfel:

1. 20 filii având numai câte	1	suflet
2. 12 „ „ „ „	2	suflete
3. 44 „ „ „ „	3—5	„
4. 38 „ „ „ „	6—10	„
5. 34 „ „ „ „	11—25	„
6. 18 „ „ „ „	26—50	„
7. 13 „ „ „ „	51—100	„
8. 11 „ „ „ „	101—200	„
9. 10 „ „ „ „	peste 200	„

Dintre fiile unite 398 sunt infiltrate în parohii ortodoxe, iar ortodocșii abia au 35 filii organizate prin pirohile uniților.

Tot în datele statistice oficiale de stat rezultă că există 122 comune în cari credincioșii ortodocși și uniți au numai organizație filială, deci nici uniți nici alții nu au preoți. În cazul când n'ar mai exista desbînarea cisericească în aceste 122 locuri ar putea fi câte un preot. Să nu mai trăască rățaciți fără preoți.

Glisul cifrelor este elocvent.

Uniții, ieșiiți în masa credincioșilor ortodocși s'au mersinut cu sprijinul Statului unguresc, al administrației și al nelegiuinilor înflorătoare, dar poporul a perdut din puterea de rezistență în luptă aprigă și neegală cu neamurile conlocuitoare. Uniții azi se opun din răspuțerul procesului de revizuire și de vindecare a nedreptăților din trecut, pentru ca și în statul nostru național să fim osândiți a purta urgia blestemului strizător de suflet.

Domnul Ministru Goldș cunoaște racila și e hătărât a tăia în carne vie. Perfidele manevre împotriva sa sunt o jenire a tuturor ortodocșilor din Transilvania. Ziarul „Cuvântul” prin articolele dlui Isala Tolan alarmează publicul cu „lovitura monstruoasă dată bisericii ardelenice”. El spune ori lașă să se înțeleagă că biserica ortodox ar fi lovită, și îndă cu biserica unită, al cărei apă ător e, nu poate stărni nici un răsunet în publicul cetitor. Biserica ardelenă n'are nevoie de un apărător de o patentată manieră iesuitică. Uniții sunt prinși în clește.

Inversunarea lor, agitațiile nesăbuite și temerare vor accelera soluția finală. Ceice se expun în fața poporului pentru o cauză perdută, n'au ajuns să-și dea seamă că zelul lor e fatal și nefast. Și cu cât persistă în acțiunea lor, cu atât se îndepărtează tot mai mult de drumul spre ideal al neamului și al Țării noastre.

Ei aspiră la o tristă glorie, care îi înstrăinează de sufletul neamului și de cele mai sfinte și neprihănite aspirațiuni ale lui.

Sfânt Pământ al Făgăduinții încă mai sunt fii de al tăi cari se găsec încă tot în pustie și murmură și se gândesc cu duioșie la zilele când erau în Egipt! Acolo aveau măcar pâne, deși muncau de-a-asuduu în umbra piramelor.

Unii se par a fi mulțumiți să trăiască cu mana căzută din cer diminiată de diminiată și să nu mai facă nici o încordare spre mai bine.

Dar oameni aleși de Dumnezeu zic: *mereu înaintea!* Și sunt capabili să înfrunte orice, mai ales din pricina acelor, cari se pot desface din încătușerile trecutului și n'au intuiția viitorului.

Dumnezeu l-a opăcit pe Evreii scoși din Egipt timp de 40 ani în pustie, până s'a stins generația de sub Faraon. Iar în pământul făgăduinții s'au învrednicit să pue piciorul numai generațiile cele tinere.

Celce simțesc cu durere, convulsivunile confesionale din Transilvania, văd în fenomenul din pustia Arabiei un caz analog stărilor dela noi. Oameni crescuți de streini și printre streini și-au format o mentalitate streină de mentalitatea neamului, Bucuria neamului pentru ei este întristare și întunec, Dova-dă e: ziua încoronării dela Alba-Iulia...

„Telegraful“.

O zi de sărbătoare în Periam.

Periamul, reședință de plasă, orașel frumos și bogat, în ziua de 12 Decembrie 1926 a îmbrăcat haină de sărbătoare. Steaguri tricolor românești împrăstiate în toate părțile își făfăie pânzale și dau de veste tuturor de sărbătoarea ce se pregătește: a punerii pietrei fundamentale la noua biserică ortodoxă română. Satele românești din jur se prezintă și ele la marele praznic prin preoți, învățători și țărani. Corul din frunțașă comună Igrăș cu cele 200 persoane aproape, cel compun, deși timpul de iarnă le-ar fi putut fi o predică, sosește cu un convolu nesfârșit de trăsuri, având în mijocul lor pe bravul conducător și compozitor Miclea din Mercina. Și pe lângă o însuflețire de nedescris, care a ridicat fastul zilei la o grandioasă manifestație religioasă și românească, întreg Periamul, fără deosebire de limbă și credință, curg în valuri nesfârșite spre capela ortodoxă, unde se oficiază serviciul divin, și unde fiind localul prea neîncăpător se postează publicul pe locul liber din fața capetei.

La orele 10:30, convoiul întreg pornește cu litia spre biserica nou zidită. Oficiază P. O. D. Dr Ștefan Cioroian asistat de preoți: Ioan Hălmăjan, Leon Blaga, Vasile Medrea și de administratorul parohiei Grigorie Vermeșan. În fața bis. se săvârșește sfințirea Aghazmel. După cetirea rugăciunilor împreunate cu punerea pietrei fundamentale la masă altarului, protopopul Dr. Șt. Cioroian prin o predică avântată și bine simțită, arată însămnațarea mărețului act ce se înfăptuiește și imploră darul și binecuvântarea lui Dzeu

asupra bisericii catedrale ort. rom. din acest centru de plasă, care are menirea de azi înainte a strânge sub artele sale ocrotitoare pe românii din Periam, cari în privința religioasă au fost până acum „orfani neamului“. Iși încheie vorbirea prin cuvintele: „Asiazi tubt popor ortodox din Periam, v'am logodit cu biserica Voastră și dorim ca nu peste mult prin sfințirea ei să Vă și cununați cu ea“.

În numele prefectului de Timișoara, vorbește pretorul plasei d-l Cornel Pincu, în accente duioșe și espresivități biblice făgăduiește și pe mai departe același sprijin, din partea administrației, pentru desăvârșirea operei începute.

Mai vorbește, profesorul dela șala medie din localitate d. Savu Oarsă, accentuând foloasele mari ale păcii și armoniei universale, cari numai prin învățătura lui Hristos se pot desvolta și desăvârși.

După aceea, administratorul parohiei Grigorie Vermeșan din Pesac înainte de a da cetire acului de punere a pietrei fundamentale, trece în revistă istoricul românesc al comunei și aduce mulțumițele cuvintu-cioase, în numele parohiei, tuturor acelor, cari prin sprijinul lor au contribuit la ridicarea acestui sf. locaș de închinare. În deosebi, aduce mulțumiri prefectului de județ Dr. Antonie Bogdan; fostul prefect Dr. Iuliu Coste, la a cărui inițiativă s'a pus baza fondului de zidire și care a aflat de bine să-și asiste personal la aceasta sărbătoare; subprefectul Cornel Băjan, notarul jud. Traian Boroană, fostul prim-pretor Dr. Liviu Luțai, actualul p. pretor Cornel Pincu și cu un cuvânt tuturor, cari prin munca lor, prin jertfa ori sprijinul lor s'au însruit între chititorii și binefăcătorii sf. bisefici nășteia. Cetește apoi actul de punere a pietrei fundamentale care are următorul conținut: *Mărire fie Doamne, Mărire fie!* „S'a pus piatra fundamentală a bisericii ort. rom. din Periam, aceasta, sub glorioasă și fericită stăpânire a M. Sale Ferdinand I, Vodă al tuturor Românilor; fiind patriarh al b.s. ort. rom S. S. Dr. Miron E. Cristea, mitropolit Dr. Nicolae Bălan; episcop al diecezei Arad Dr. Grigorie Gh. Comșa, protopop Dr. Ștefan Cioroian fiind ca ministru de Culte marele român Vasile Goldiș; prefect al jud. Dr. Antonie Bogdan, prim-pretor Cornel Pincu; notar în Periam Isac E. Isac; primar Maximian Helfricht; adm. parohial Grigorie Vermeșan preot în Pesac; preș. al cons. parohial Dr. Gheorghe Luțai; învățător al școlii române Ștefan M. Haiescu; episcop Lazar Moc; membri consiliului parohial: Savu Oarsă, Todor Maxa, Ioan Rusan, Șofron Floria, Ioan Popa, Simion Puiu și Ioan Tripsa; iar ca inginer-arhitect al zidirii Iosif Ortner: în anul D-lui 1926 luna Decembrie ziua 12.

Fie ochii Tăi Doamne deschiși spre casa aceasta, ziua și noaptea Amin.

Se așază apoi, piatra fundamentală, sub sf. masă a altarului, deasupra căreia se așează în cutie zincuită actul cetit, și după care festivitatea religioasă se în-

cheie în armonia concertului religios executat aici în liber de către corul din Igrîș

La orele 13, urmează banchetul ocazional în cafeneaua „Dacia”, din localitate, la care pe lângă un public select, participă și o mulțime de țărani din împrejurimi. Ne mai fiind locuri, mulți sunt siliți să rămână afață de la banchet, unde s'au numărat peste 200 persoane.

În decursul banchetului, corul din Igrîș, a executat cântări religioase și profane, în aplausele nesfârșite ale celor peste 200 de oaspeți ai banchetului.

Ca de obicei la banchete s'a toastat și aici Ba s'a toastat chiar mult. Seria toastelor a deschis-o protopopul Dr. Cioroianu, ridicând paharul pentru M. Sa Regele; după-care corul din Igrîș a intonat Imnul Regel. A vorbit apoi pr. Vermesan, pentru P. S. Sa Episcop Grigorie Comșa, propunând a se espeda telegrama următoare: „Dela serbarea punerii pietrei fundamentale a bisericii ort. rom. Periam, pe locul unde ați fost întâmpinat, clerul și poporul Va trimite asigurarea dragostei și supunerii sale fiești. Întru mulți ani „Stăpâne!” pe care publicul între ovațiuni nesfârșite o primește și o trimite.

Mai toastează director Șt. Mihailescu pentru prefect și reprezentantul său pretor C. Pincu; vorbește frumos și fostul prefect Dr. I. Coste. Dar nivelul înalt al toastelor este ajuns prin oaspele Dr. Avram Imbroane, care într'un discurs avântat, poetic și filosofic, arată că biserica din Periam este simbolul a însuși Statului român, care așteaptă să fie gătit și el întocmai ca și zidurile acestei biserici. Mai vorbesc: Dr. Gh. Lăța, primarul Hefling, pr. Vasile Medrea, pentru conlucrarea românilor cu minoritarii; Dr. Krohn, Ioan Popa, Simion Andron etc. apoi protopopul a ridicat masa, urmând a se face câteva vizite pe la locuitorii din Periam.

Observăm un lucru: poporul șvab din Periam a fost încântat de serbarea Românilor, iar Români din Periam și jur au asistat cu aceea ocaziune și la punerea pietrei fundamentale a bis., dar și la consolidarea unei praznice înțelegerii cu minoritarii, cari încep să ne prețuiască.

Raportor.

Nr. 5223/1926.

Comunicat.

JUBILEUL REVISTEI NOASTRE.

Numărul proximal revistei organului nostru „Biserica și Școala” va apare la începutul lunii Ianuarie 1927 ca număr jubilar. Vor colabora mai distinși bărbați ai vieții noastre bisericesti și fiecare număr va costa 20 lei. Prea Cucernicii Protopopi și Preoți vor fi invitați să distribuie fiecare cel puțin zece numere în pa-

rohile lor. Celce doresc a distribui mai mult de zece numere, se vor adresa la administrația organului sau Veneratului Consiliul Eparhial. Acum la 50 ani dela apariția organului nostru se dă Prea Cucernicilor Preoți un prilej potrivit spre a face propagandă pentru răspândirea numărului jubilar și pentru aflarea de noul abonați.

S-a accentuat de aici de atâtea ori, că consolidarea poporului român într-un Stat puternic național și moral numai așa se va putea realiza dacă Statul cu organele sale administrative va lucra mână în mână cu Biserica sprijinindu-se reciproc.

Avem plăcerea să constatăm că mai ales din anul 1925, organele administrative ale Statului își fac datoria în marea ginea posibilităților.

Un act frumos de sinceră conlucrare găsim și în ordinul circular al domnului Romul Boldea, prefectul jud. Severin Nr. 19, 889/1926 adresat tuturor pretorilor, primarilor și orașelor urbane.

Lăudăm gestul frumos al D-lui. prefect R. Boldea și îi mulțumim.

Ordinul circular îl punem mai jos precum urmează:

„ORDIN CIRCULAR.”

Tuturor D-lor Pretori, D-lor Primari și orașelor urbane.

Constatăm cu adâncă mâhnire sufletească că populațiunea noastră în timurile din urmă tot mai mult se îndepărtează de bunele moravuri, îmbrățișând, cu o sete neexplicabilă, curente străine, otrăvitoare de suflete, înrăurirea cărora ne dăruie tot contactul cu trecutul nostru atât național cât și etic.

Cauzele sunt multe, în măruntaiele cărora nu e nici locul și nici scopul nostru.

Cert însă este că educația națională și morală ne lipsește, fie că s-a neglijat și se neglijă din partea celor chemați, fie că sunt prea puțini aceia cari se ocupă și cu astfel de apostolate astăzi, în vremile acestea prea materialiste.

Nu putem însă noi să stăm nepăsători în fața celor ce se desfășură înaintea ochilor noștri, dupăce chemarea noastră nu e numai de-panarea formală a administrației, ci mai văditos a pune suflet în toate activitățile noastre publice și private, ca să formăm terenuri prielnice pentru consolarea națională și de Stat.

Ori aceasta consolidare nu poate să nască decât pe un substrat moral, pe un fundament sufletesc sănătos, prima și cea mai mare recerință a vitalității unui popor. Trecutul

ne este o demonstrație nediscutabilă în sprijinirea acestei afirmațiuni, și nu avem nici un motiv a nu continua acel drum dovedit de bun, azi, când energiile noastre naționale ni s-au potențat, iar impedimentele trecutului nu mai există.

Drept aceia ținem de o inevitabilă datorință nu numai a cere, ci a vă impune chiar o intenzivitate cât de pronunțată în a lucra neconținut în această direcție. Și cum nu odată am accentuat, insist și pe aceasta cale ca să căutați contact sufletesc cu cei administrați de Dvs. dând exemple vii de conlucrare la însănătoșirea moravurilor.

Una din principalele cărări ce sunt anume pentru educația morală este negreșit Biserica, școală moralizatoare a celor adulți.

Vă îndrumăm deci nu numai cu autoritatea noastră de reprezentant al intereselor obștești în acest județ, ci și cu toată greutatea convingerii că săvârșim un lucru bun, ca cercetarea bisericii să nu vă scape din vedere nici când. Și pentru acest scop chiar și consiliilor comunale le impunem ca în frunte cu primarul, cu notarul unde este, și cu delegația permanentă, să ieie necondiționat parte în mod obligator la serviciile Divine în zile de sărbători naționale precum și la ori care ceremonie ce s-ar face pentru comemorarea a acestor zile.

Veți cunoaște că neglijarea unui astfel de obligament îl vom considera ca un act contra intereselor de Stat, și îl vom ști și judeca din acest punct de vedere.

Nu mai puțin veți binevoi a vă folosi de toată influența personală ca corporațiunile și autoritățile comunale să participe la serviciile Divine și în alte sărbători și dumineci premergând astfel cu exemple bune populațiunii noastre și contribuind chiar prin prezența lor ca slujitorii Altarului să facă ambie în a propovădui cuvântul Evanghelic, atât de necesar în timpurile noastre.

Prefect Șeful serviciului
Boldea m. p. (L. S.) (indicifrabil)

Avem toată nădejdea că Preacucernicii Preoți înțelegând glasul vremii, vor căuta să ușureze activitatea organelor administrative prin împlinirea cât mai conștientoasă a datorilor pastorale premergând cu cuvântul și cu viața.

Arad, la 10 Decembrie 1926.

Grigorie Gh. Comșa m. p.
episcop.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala“

Nr. 5081/1926.

Comunicat.

Sf. sinod cu Nr. 484/926 dispune, ca toate hotărârile anterioare cu privire la calendarul îndreptat, să fie aplicate cu rigoare.

Ceace aducem la cunoștința Preacucernicilor Preoți spre știre și strictă conformare.

Arad, la 4 decembrie 1926.

Dr. Grigorie Gh. Comșa m. p.
Episcop.

INFORMAȚIUNI.

— Dorim sărbători cu bine și anul nou fericit, tuturor: colaboratorilor, prietenilor și cititorilor noștri.

— Numărul viitor din „Biserica și Școala“ va apărea cam prin 9 Ianuarie în formă de număr festiv, cu un material bogat.

Conferință la Palatul cultural, Duminică în 12 Dec. a. c. a avut la palatul cultural o conferință bineînțesată d. prof. universitar I. Popescu Voitești, despre: potoape în lumina geologiei.

Mercuri la orele 6 după masă a vorbit cu mult succes, despre: Mușica lui Beethoven profesorul Ștefănescu. Duminică în 19 Decembrie a. c. a vorbit cu mult aparat despre Creștinismul în America d. Sanda Matei din Cluj a participat public mult și au aplaudit frenetic pe această femeie cumințe. La fine a vorbit P. S. Sa părintele Episcop Grigorie, făcând apel la publicul din Arad, să se însere sub scutul bisericii ortodoxe.

BIBLIOGRAFIE.

Am primit la redacție, „Anuarul școlii medii „osif Vulcan“ din Arad redactat cu multă îngrijire de directotul acestei școlii Victor Babescu.

În partea întâi în anuar, găsim un articol eșit din piana directorului, intitulat „Oceanografia“ dedat activității principelui Albert de Monaco, care a înființat în Paris, un Institut de Oceanografie, iar în Monaco, un muzeu oceanografic. Dl. Babescu, care a făcut mai multe călătorii de studii în occident, pledează să se înființeze și în Constanța noastră un Institut Oceanografic.

În cronica anului, mai găsim un articol publicat de păr. Băru și în revista noastră. Constatăm apoi că, corpul profesoral al acestei școli desvoaltă o activitate mănoasă extra școlară. În anul școlar 1925/26 au frecventat școala medie 271 elevi.

Un mic istoric al bisericii române din Timișoara-Fabric. O broșurică mică care se prezintă în condiții dragălașe și ca scris și ca tehnică. Autorul, Dr. Aurel Cosma înțor face istoricul și ne arată în trun stil plastic și curgător, peripectele grele prin cari a trecut această biserică zilită în anul 1825 de vestitul proto-pop de pie memorie: Vasile Gorgevici.

Se găsește de vânzare la librăria „Cartea Românească - Timișoara și la părintele Melentie Șora preotul bisericii Timișoara Fabric. Costă 10 lei.

Redactor responsabil: SIMIUN STANA asesor consistorial
Censurat: Prefectura Județului.